

6. KREDIBILITA A REPUTACE

Plán přednášek...

4. Problém: Časová nekonzistence

5. Řešení (1): Zákony, instituce a delegovaná autorita

6. Řešení (2): Kredibilita a reputace

6.1. REPUTACE

Reputace

- Reputace může učinit ohlášenou politiku **kredibilní** → pokud politikům záleží na jejich reputaci mohou vytvářet očekávání, že dodrží své sliby, aby o ní nepřišli
- Vybudovat si reputaci je obzvláště důležité pro nově zvolené politiky, kteří jsou doposud neznámi veřejnosti a musí se pokusit přesvědčit veřejnost o své kompetenci, popřípadě o serióznosti svých úmyslů.
- Kredibilita politiky ≠ kredibilita politika

Reputace v běžném jazyce

- Reputace** → co si o mě myslí ostatní
→ jaký typ chování ode mě ostatní očekávají
→ předvídatelnost

Reputace v politické ekonomii

- Reputace** → nástroj k formování očekávání o budoucích akcích politika
- reputace odráží víru veřejnosti v přímo nepozorovatelné charakteristiky politika
 - voliči se snaží odhadnout, jak se bude politik chovat v budoucnosti
 - politik si vytváří reputaci a snaží se jím tak napovědět

Reputace v teorii her

- Voliči si vytváří očekávání ohledně budoucích kroků politika na základě jeho činů v minulosti.
- Pokud hráči (voliči a politici) hrají opakovaně jednu hru (volby) potom se hráči mohou pokusit vytvořit si reputaci pro určitý typ hry
- Smyslem toho, že hráč používá stejnou strategii je, že jeho protihráči od něj začnou takové chování očekávat a přizpůsobí tomu vlastní strategii.

Reputace v teorii her (2)

- Klíčové jsou **opakované** interakce mezi jednotlivými hráči
- Opakované interakce znamenají, že voliči mohou používat minulost k odhadování budoucnosti, a že politik se stará o svoji reputaci, protože chce ovlivnit chování voličů v dalším období

6.2. REPUTACE V MODELECH ÚPLNÝCH INFORMACÍ

Barro-Gordon model s reputací

Jak opakované interakce mezi politiky a voliči mohou snížit (příliš vysokou) míru inflace v Barro-Gordon modelu.

Předpokládáme **úplné informace** → voliči znají vládní cílovou funkci

Studujeme opakované interakce → dnešní volba inflace ovlivňuje zítřejší očekávání.

Jak mohou **opakované interakce a sankce** za porušování pravidel vynutit dobré chování (nižší inflaci)?

Základní model - opakování

Opakování: Politik volí míru inflace π_t , tak aby minimalizoval ztrátovou funkci (pro jedno období), při čemž bere π_t^e jako dané. V takovém případě politik zvolí $\pi=1/\theta$, pro libovolnou hodnotu π_t^e .

Rozšíření: Nyní ale předpokládejme, že jednotlivci formují svá inflační očekávání π_t^e na základě minulých pozorovaných hodnot inflace π_{t-s} .

Předpoklad chování

Jednotlivci budou očekávat **nulovou inflaci**, tak dlouho pokud vládní politika v minulosti korespondovala s inflačními očekáváním veřejnosti.

Pokud ovšem skutečná inflace jednou přesáhla očekávanou (vláda voliče podrazila), potom jednotlivci začnou očekávat, že politik podlehne pokušení inflace i v budoucnosti a na několik období zvýší své inflační očekávání (potrestají vládu)

Motivace jednotlivců

Pokud je pozorováno **dobré** chování politika (nízká inflace) veřejnost jej odmění nízkými inflačními očekáváním.

Pokud je pozorováno **špatné** chování politika (vysoká inflace) veřejnost jej potrestá vysokými inflačními očekáváním.

Důsledek...

Mohou takové vzorce chování donutit vládu
k provádění lepších politik?

→ za určitých okolností ano.

6.3. REPUTACE V REŽIMU NEÚPLNÝCH INFORMACÍ

„napodobování“

Neúplné informace

Modely reputace s **neúplnými informacemi** lépe odrážejí realitu. Voliči ve skutečnosti nevědí, jak vypadá cílová funkce politika (vlády).

Modely reputace s neúplnými informacemi pracují s **předpokladem**, že současné akce politika nesou určitou informaci i o jeho akcích v budoucnosti.

Reputace a neúplné informace

Nejistota voličů ohledně opatření politiků v budoucnosti je vede k tomu, že se zajímají o jejich současnou **reputaci** a snaží se z ní vyvodit informace o jejich budoucích opatřeních v hospodářské politice.

Reputace v politice

Proč se politici zajímají o vybudování či udržení své reputace? → Voliči mají nedokonalé informace o schopnostech a úmyslech politiků → Politici jim mohou pomocí **reputace** tyto informace poskytovat

Příklad: Souboje obchodních řetězců (1)

Předpokládejme, že trhu dominuje zavedený obchodní řetězec.

Potenciální konkurenti se rozhodují, zda se pokusí na tento trh vstoupit a rozhodují se na základě toho, co se na trhu dělo v minulosti.

Pokud se konkurent rozhodne nevstoupit → dominantní firma si bude i nadále užívat monopolních zisků

Pokud se konkurent rozhodne vstoupit → dominantní firma se musí rozhodnout, zda nebude bojovat a vzdá se tak svých monopolních zisků nebo bude bojovat za jejich zachování, ale za cenu růstu nákladů.

Zdroj: Kreps-Wilson (1982); Selten (1978)

Příklad: Souboje obchodních řetězců (2)

Pro dominantní firmu je tak neoptimálnější, když se konkurent na trh rozhodne vůbec nevstoupit → tím si bude i nadále užívat monopolních zisků bez dodatečného zvýšení nákladů.

Proto má motivaci vybudovat si reputaci „**tvrdého bojovníka**“, který vždy s vetřelcem bojuje.

Reputace tak slouží jako nástroj k zastrašení konkurentů v situaci, kdy konkurenti nemají dokonalé informace o ziscích dominanta v obou variantách.

Backus-Drifill Model (BDM)

Budování reputace v kontextu Barro-Gordon modelu.

Politik (centrální bankéř) si buduje reputaci „**bojovníka s inflací**“ → snaží se tím ovlivnit inflační očekávání jednotlivců.

Jednotlivci mají neúplné informace → neznají θ , což je relativní váha kterou politik (CB) přisuzuje odchylkám inflace (od cíle, v modelu 0) ve srovnání s odchylkami nezaměstnanosti (od cíle)

Předpoklady BDM

Dva typy politiků:

1) **Tvrďák** $\theta^T = \infty$

2) **Měkkýš** $\theta^M < \infty$

Tvrďáka zajímá pouze vývoj inflace, Měkkýš bere v úvahu i nezaměstnanost.

Fungování BDM

Tvrďák zvolí vždy nulovou míru inflace.

Měkkýš může podlehnout pokušení provést inflační politiku, ovšem odhalí se tím jako Měkkýš. Pokud se takto odhalí, veřejnost již bude nadále očekávat, že i v budoucnu bude provádět inflační politiku ($\pi^M = 1/\theta^M$)

Pouze tím, že se Měkkýš neodhalí a zvolí nulovou inflaci může předstírat, že je Tvrďák a snižovat tak inflační očekávání veřejnosti.

Model napodobování **MIMIKRY**

Měkkýšovo dilema...

Má Měkkýš podlehnout pokušení v krátkém období a zvýšit inflaci (a snížit nezaměstnanost) a odhalit se tak

nebo

má obětovat krátkodobý zisk za účelem vybudování reputace (mimikry Tvrďáka)?

Měkkýšovo řešení

Měkkýš musí zvážit zisk z překvapení veřejnosti dnes (čímž se odhalí a již jí nemůže překvapit v budoucnosti) a ziskem z překvapení jednotlivců v budoucnu (k čemuž se ovšem nemůže odhalit v přítomnosti).

6.4. JAK MOC „ŠPATNÉ“ JE ZTRATIT REPUTACI?

Reputace jako řešení časové nekonzistence

Význam reputace v předchozích modelech spočíval v tom, že umožňoval dostat se na „lepší“ rovnováhy v situacích časové nekonzistence.

Platí to vždy?

Má smysl platit dluhy?

Je snaha udržet si přístup na mezinárodní finanční trhy a mít tak možnost vypůjčit si v budoucnu dostatečnou motivací pro dlužnické země pro splácení jejich dluhů?

Budou si jednotlivé země snažit vybudovat reputaci, že splácí dluhy?

Zdroj: Bulow-Rogoff (1989)

Zaplatit nebo nezaplatit?

Často je argumentováno, že hrozba budoucího odepření přístupu na mezinárodní výpůjční trh je sama o sobě dostatečnou motivací pro splacení dluhů.

Bulow a Rogoff (1989) ukazují, že ve světě, kde jednotlivé země čelí důchodovým šokům a vypůjčují si, aby tyto šoky vyhladily, tomu tak nebude.

V jejich modelu v případě, že neexistují jiné tresty než ztráta reputace v důsledku nesplacení dluhu, země v **dobrych časech** přestanou splácet.

Předpoklady Bulow-Rogoff modelu

Předpokládejme, že země čelí nahodilým změnám v národním důchodu.

Vláda si vypůjčuje v zahraničí, aby vyhladila spotřebu svých občanů.

Tento cíl vlády je všeobecně známý.

Zahraniční věřitelé nemají žádnou možnost jak vymáhat své dluhy (žádné arbitráže, obchodní sankce, apod)

Jedině motivace půjčovat si v zahraničí i v budoucnosti může motivovat vládu ke splacení dluhů.

Co se stane, když vláda nezaplatí?

Pokud vláda nesplatí své dluhy, přijde o možnost půjčovat si na základě své reputace „dobrého dlužníka“.

Nicméně i tak si bude moci půjčovat, nikoliv ovšem na základě **dlužnických** kontraktů, ale na základě **pojistných** kontraktů.

Numerická ilustrace (1)

Předpokládejme řadu po sobě následujících období, kdy národní důchod může nabývat hodnot:

$Y_H = 80$ s pravděpodobností $\frac{1}{2}$

$Y_L = 60$, také s pravděpodobností $\frac{1}{2}$

$Y^* = 70$ *očekávaná hodnota národního důchodu*

Předpokládejme dále, že světová úroková sazba je $r = 1/9$.

Numerická ilustrace (2)

Země se nebude při spotřebě limitovat svým národním důchodem, nýbrž uzavře dlužnický kontrakt, že pokud nastanou dobré časy splatí $y_H = 9$, pokud nastanou špatné časy splatí (vypůjčí si) $y_L = -9$

Tento kontrakt jí umožňuje dosáhnout spotřeby v **dobřém** období:

$$C_H = Y_H - y_H = [1/(1+r)](Y^* + rY_H) = 71$$

ve **špatném** období:

$$C_L = Y_L - y_L = [1/(1+r)](Y^* + rY_L) = 69$$

Numerická ilustrace (3)

Ovšem pokud nastanou dobré časy, země si může **polepšit**. Nesplatí slíbených 9 a ztratí reputaci „dobrého dlužníka“.

Přesto je však schopna udržet si přístup k úvěrování. Za $\gamma=9$ si totiž koupí pojištění, které jí vynese $\omega_H=0$ v dobrých časech a $\omega_L=20$ ve špatných časech.
 $E(\omega)=(1+r)\gamma$

Čistý příjem ve špatných časech je tak $\gamma-\omega_L=11$, což způsobí, že spotřeba v dobrých i špatných časech je **71**.

Důsledky

Země je na tom lépe, když nesplatí dluh a pokazí si reputaci, což určitě udělá při první příležitosti.

Věřitele budou tuto situaci anticipovat, a proto nebudou v takovém to světě (modelu) dlužnické kontrakty založené na reputaci nabízet

V tomto modelu reputace nevede k potlačení problému časové nekonzistence.

6.5. SIGNALIZACE

Slabina modelu „Mimikry“

Slabina modelu BDM spočívá v tom, že pouze Měkkýš se choval **strategicky** (mohl si vybrat, zda bude předstírat Tvrdáka nebo ne).

Tvrdák tuto možnost neměl. Pro něj bylo vždy optimální držet nulovou inflaci.

Zajímavější a realističtější začne být model, pokud se dá Tvrdákovi možnost **signalizovat**, že je Tvrdák a nikoliv Měkkýš.

Modifikace modelu

Tvrďákovi začíná alespoň trochu záležet na nezaměstnanosti $\rightarrow \infty > \theta^T > \theta^M$

Nadále již pro Tvrďáka není optimální nulová inflace, ale $\pi_T = 1/\theta^T$

Tato specifikace umožňuje Tvrďákovi, aby signalizoval, že je Tvrďák a odlišil se tak od Měkkýše.

Tvrďák vrací úder...

Měkkýš za určitých okolností stále může mít motivaci napodobovat Tvrďáka.

Nyní se ale i Tvrďák může začít chovat **strategicky** a provádět tvrdší politiku než je pro něj optimální, aby zvýšil náklady Měkkýše na její napodobování a přinutil ho tak, aby se odhalil.

Tvrďáci a Měkkýši v CB

Tyto modely signalizace mohou být využity pro analýzu chování centrálních bankéřů.

V těchto modelech centrální bankéř může mít motivaci přespříliš snižovat inflaci ze dvou důvodů:

- a) je Měkkýš a snaží se předstírat Tvrďáka
- b) je Tvrďák a snaží se „setřepat“ Měkkýše

Transparentnost

Snaha Tvrd'áků odlišit se od Měkkýšů může být také jednou z možností vysvětlení **transparentnosti** (viditelnosti) některých politik.

Tvrd'ák v takové situaci preferuje co nejvíce „viditelnou“ politiku, protože mu to pomáhá, aby jej veřejnost „poznala“.

Příklad: Udržování fixního měnového kurzu (primárně nikoliv kvůli monetární disciplíně, ale kvůli viditelnosti)

Netransparentnost

Pokud je některý typ tlačen k tomu, aby se odhalil a pro něj to není výhodné, může se snažit skrývat, jakou politiku skutečně provádí.

Příklad: Tajnůskářství centrální banky ohledně skutečného provádění monetární a kurzové politiky.

Tvrďáci a Měkkýši ve vládě

Tvrďáci ve vládě mohou prosazovat drastičtější reformy než je nutné (než je pro ně optimální podle jejich cílových funkcí), aby si vytvořili reputaci „Tvrďák“.

Jak moc lze hřešit na svoji reputaci, aby to voliči (ne)prohlédli?

Tvrďák vítá špatné časy, protože Měkkýšovi rostou náklady na jeho napodobování.

Vnější prostředí

Doposud jsme v analýze reputace nebrali v úvahu vnější prostředí. Jediným relevantním faktorem byla reputace politika a jeho akce k její potvrzení či oslabení.

V realitě však má význam vnější prostředí → odchýlení od předem ohlášených politik bude mít na reputaci (CB) menší negativní dopad v mimořádně špatných časech než v časech normálních (dobrých)